

Restauració

El sector de la restauració a Espanya el 2024: el que revelen les dades de milions de transaccions de pagaments amb targetes

El 2024, el sector de la restauració a Espanya va tornar a tenir un comportament excepcional, gràcies, en gran part, al bon moment que travessa el turisme al nostre país. A partir de milions de transaccions amb targetes, degudament anonimitzades, podem observar el comportament recent de la despesa en restauració a Espanya. La nostra anàlisi posa de manifest la importància dels turistes, que van aportar el 38% dels ingressos del sector el 2024. També observem que el *ticket* mitjà sol ser més elevat a les províncies que atreuen el turista internacional i que la facturació del sector és molt estacional, perquè prop del 40% dels ingressos es concentren en només quatre mesos. L'estacionalitat és especialment marcada a les regions més dependents del turista estranger.

La restauració ha estat una de les branques de serveis que més s'ha beneficiat del fortíssim impuls del sector turístic espanyol en els últims anys. De fet, el 2024 ha tornat a ser un bon any per al sector: la facturació en restauració va augmentar lleugerament per damunt del 7% (el 15% per damunt del nivell del 2019), un creixement per damunt de la inflació del sector (el 4,7% el 2024 i el 21% des del 2019), i va continuar creant ocupació a un ritme superior al del conjunt de l'economia (el 3,2% el 2024, en relació amb el 2,8% per al total de sectors), fins a assolir els 1,44 milions de treballadors, nou màxim en la sèrie disponible.¹⁰

Per poder analitzar amb més profunditat l'evolució recent del sector de la restauració, en aquest article, utilitzem les dades internes de pagaments amb targetes de CaixaBank, degudament anonimitzades i agregades a nivell provincial.¹¹ L'elevada granularitat de les dades disponibles ens permet caracteritzar i categoritzar múltiples aspectes de la despesa en restauració. Aquest article explota aquesta informació per extreure conclusions rellevants per al sector restaurador espanyol, per conèixer els nous patrons de consum postpandèmia, per observar l'impacte del turisme sobre el sector i per veure les similituds i les disparitats entre províncies.

¹⁰ Les dades per al 2024 consideren la mitjana de l'any fins a l'última dada disponible a l'hora de tancar aquest informe: l'octubre per a la xifra de negocis (ingressos anuals), el novembre per a la inflació i el desembre per als afiliats.

¹¹ Dades de la despesa amb targetes emeses per CaixaBank, de la despesa als TPV de CaixaBank i dels reintegraments en caixers CaixaBank. Les dades corresponents al 2024 són la mitjana entre el gener i el setembre.

La despesa en restauració va continuar creixent amb força el 2024

Segons l'indicador de consum de CaixaBank Research, disponible al portal d'Economia en temps real,¹² la despesa presencial en restauració va créixer a taxes molt dinàmiques al llarg del 2024 (el 6,5%), lleugerament per damunt de la despesa total en oci i hoteleria, tot i que una mica més modestes que les taxes de dos dígitos registrades el 2022 i el 2023, inflades, primer, per la reactivació postpandèmia i, després, per l'episodi inflacionista. D'altra banda, no hi ha dubte de la importància del turisme per al sector restaurador espanyol. En efecte, els indicadors de despesa turística al sector de la restauració revelen que la despesa realitzada pels turistes estrangers (pagaments amb targetes estrangeres) va créixer de manera significativa el 2024, amb taxes al voltant del 20%. Per la seva banda, la despesa en restauració dels turistes domèstics també va avançar amb força (al voltant del 10% el 2024).¹³

¹² Els indicadors de consum, de despesa turística i de salaris referenciats en aquest article s'actualitzen mensualment i es troben disponibles al portal d'Economia en temps real.

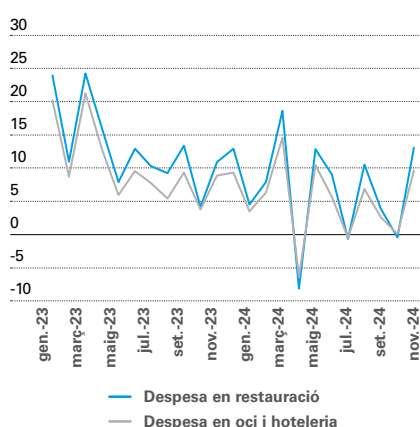
¹³ Considerem com a despesa dels turistes domèstics els pagaments als TPV de CaixaBank amb targetes emeses per entitats espanyoles efectuats fora de les seves àrees habituals de consum (àrea de residència, de treball, de consum rutinari, etc.).

Els indicadors del sector de la restauració revelen que els pagaments amb targetes estrangeres van créixer el 2024, amb taxes al voltant del 20%

Indicadors de consum i de despesa turística de CaixaBank Research

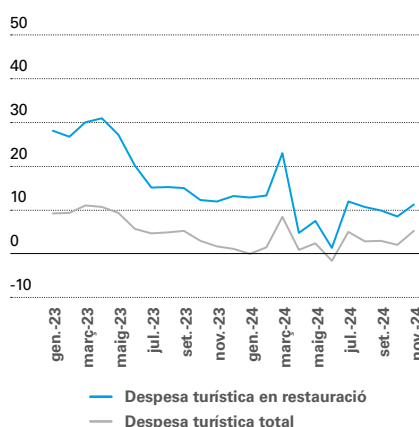
Despesa presencial total

Variació interanual (%)

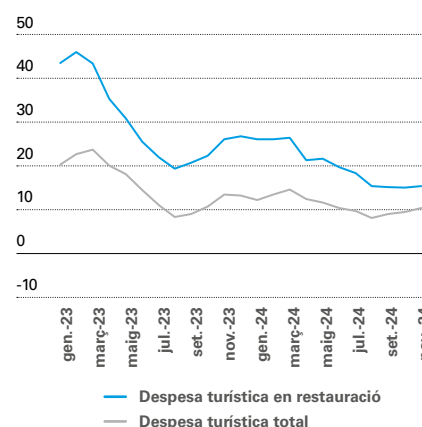
Despesa turística realitzada amb targeta espanyola

Variació interanual (%)

Despesa turística realitzada amb targeta estrangera

Variació interanual (%)

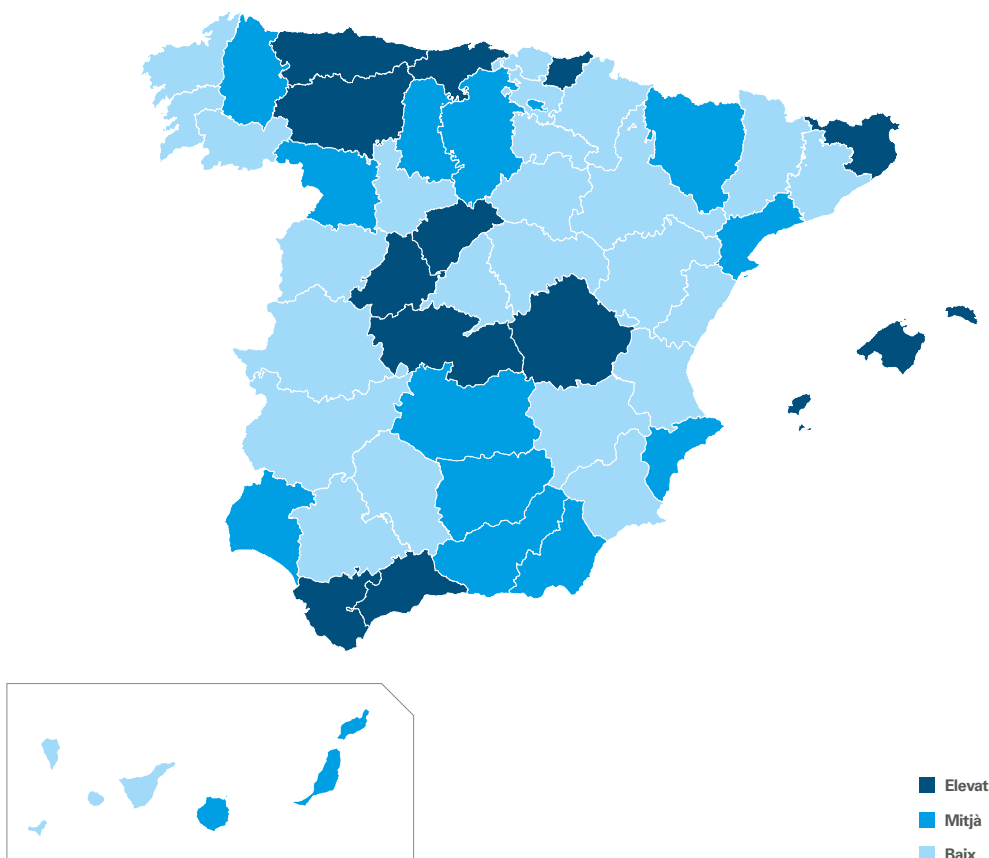
Nota: Els indicadors de consum i de despesa turística total s'actualitzen mensualment i estan disponibles al portal d'Economia en temps real (realtimedataeconomics.caixabankresearch.com).

Font: CaixaBank Research, a partir de dades internes de despesa amb targeta en restauració.

Segons les dades internes, el *ticket* mitjà a Espanya va ascendir a uns 21,0 euros per transacció el 2024, tot i que hi ha una forta disparitat entre regions, entre els 35 euros registrats a les Balears, de lluny la província amb un *ticket* mitjà més elevat, i els 16,5 euros registrats a Àlaba, la regió amb un *ticket* mitjà més baix. El mapa de la pàgina següent resumeix visualment aquestes diferències. Entre les províncies amb un *ticket* mitjà més elevat es troben, a més de les Balears, Màlaga, Segòvia, Àvila, Astúries i Girona, entre d'altres. En canvi, Saragossa, Barcelona i València, a més de la ja esmentada Àlaba, són les regions que van registrar un *ticket* mitjà més baix el 2024.

Ticket mitjà del sector de la restauració a Espanya

Nota: Es defineix el *ticket* mitjà com elevat, mitjà o baix en funció de si el *ticket* mitjà supera el percentil 75, 50 o 25, respectivament.

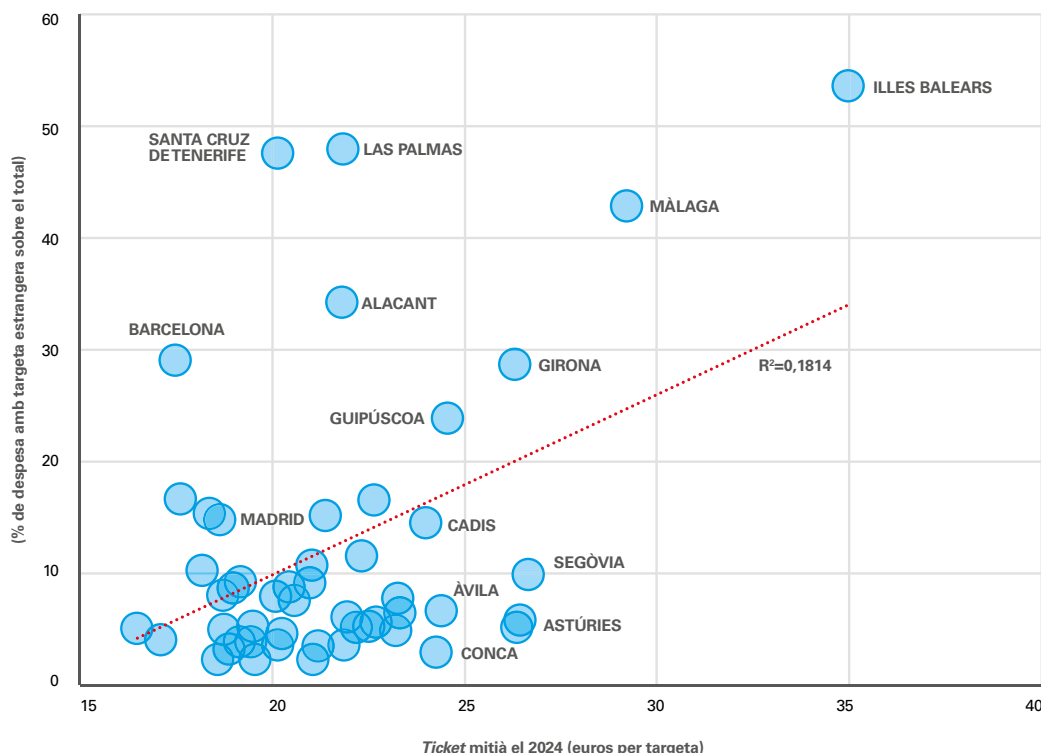
Font: CaixaBank Research, a partir de dades internes de despesa amb targeta en restauració.

El 2024, el *ticket* mitjà del turista estranger va ser de 31,2 euros per transacció, uns 6 euros més que la despesa mitjana del turista resident

Una gran part d'aquestes diferències geogràfiques són degudes a la composició diferent de la clientela dels establiments de restauració a cada província. El 2024, el *ticket* mitjà del turista estranger va ser de 31,2 euros per transacció, uns 6 euros més que la despesa mitjana del turista resident. En conseqüència, s'observa una relació positiva entre el *ticket* mitjà i la proporció de la despesa del turista estranger per províncies, tal com es pot apreciar al gràfic següent.¹⁴ A grans trets, com més gran és la proporció de la despesa del turista internacional en una província, més elevat és el *ticket* mitjà. Hi ha grans excepcions, com els casos de Santa Cruz de Tenerife, de Las Palmas o d'Alacant, on el percentatge de facturació dels turistes estrangers és elevat, però el seu *ticket* mitjà és modest.

¹⁴ La dependència de la despesa del turista estranger es defineix com la proporció de la despesa total en restauració que es realitza amb targetes estrangeres, utilitzant també dades internes de CaixaBank.

Les províncies que atreuen més turistes internacionals gaudeixen d'un *ticket* mitjà més elevat

Font: CaixaBank Research, a partir de dades internes.

Quin és el client més rellevant per al sector restaurador a cada província?

També és rellevant per al sector restaurador preguntar-se quin tipus de consumidor acudeix amb més assiduitat als seus establiments. Per esbrinar-ho, calculem la despesa en restauració que procedeix del turista estranger (despesa en restauració amb targeta estrangera), del turista resident (despesa amb targeta de resident, però fora de la província de l'usuari) i del client local (despesa d'un usuari d'aquesta província). Per al conjunt del sector de la restauració, no és estrany que el client principal sigui el consumidor local, perquè aporta, de mitjana, el 62% del total de la facturació anual. No obstant això, l'aportació dels turistes no és gens menyspreable: el turista estranger aporta el 25%, mentre que el 13% restant l'aporta el turista domèstic. No obstant això, les diferències entre províncies són molt destacables, tal com veurem tot seguit.

Per al sector restaurador, el client local és el més important, tot i que el turista estranger és el més rellevant a les províncies més turístiques

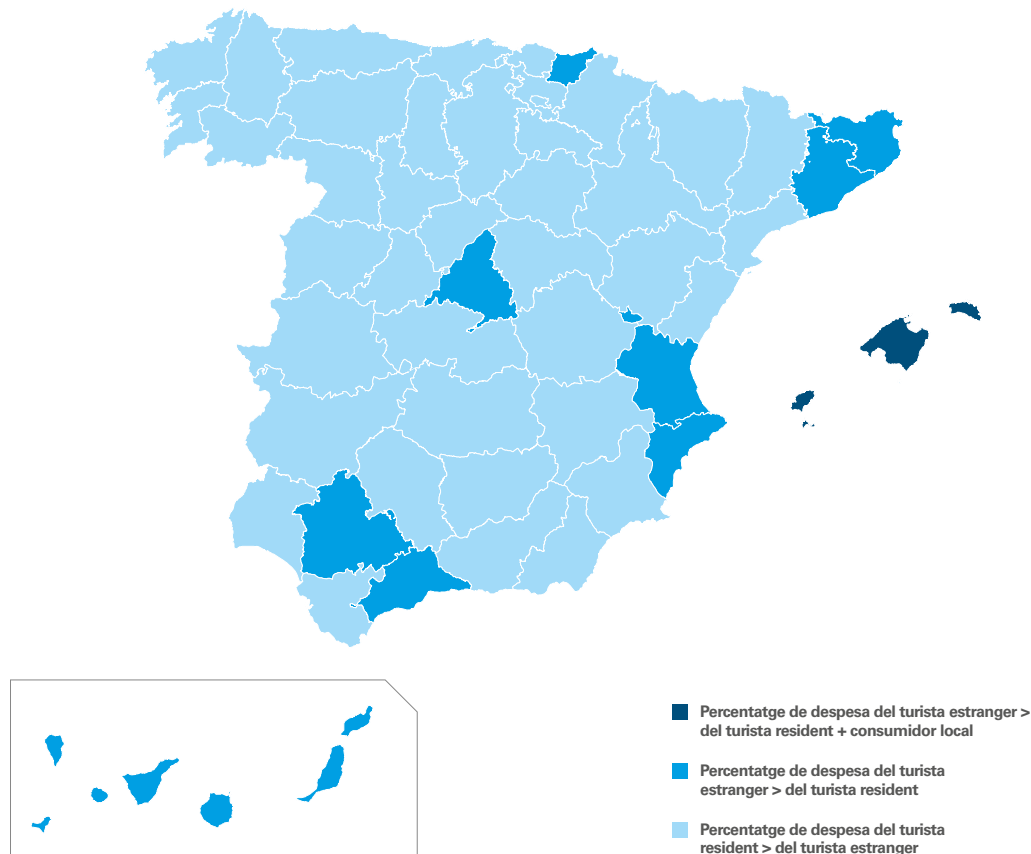

Totes les províncies registren un major percentatge de despesa del client local que dels turistes, amb les excepcions de les Balears, de Santa Cruz de Tenerife i de Las Palmas. Partint d'aquest punt, les províncies més dependents del client local són Ciudad Real, Albacete, Àlaba, Saragossa i Valladolid, on la proporció sobre la despesa total en restauració es troba entre el 78% de Valladolid i el 84% de Ciudad Real.

A l'altre extrem, trobem les Balears, la província que registra la menor proporció de despesa en restauració per part dels clients locals (el 39%). De fet, les Balears són la destinació més dependent de la despesa estrangera, que aporta el 54% del total (per tant, supera el que aporten tant el client local com el turista resident). També és especialment rellevant el paper del turista estranger a Barcelona, a Girona, a Alacant, a València, a Màlaga, a Sevilla, a Madrid, a Guipúscoa, a Las Palmas o a Santa Cruz de Tenerife, on el percentatge de facturació supera el del turista resident.

Finalment, malgrat que no hi ha cap província en què el turista resident sigui el més rellevant per al sector restaurador (és a dir, que superi el percentatge de facturació dels altres dos tipus de client), la seva importància per al sector no és menyspreable: el turista resident té més importància que el turista estranger a 4 de cada 5 províncies espanyoles, entre les quals cal destacar els casos de Zamora, de Sòria, de Terol, d'Osca i de Lleida, les províncies on es registren els majors percentatges de despesa del turista resident (en el rang del 29%-35%).

El client local és el més rellevant per al sector de la restauració

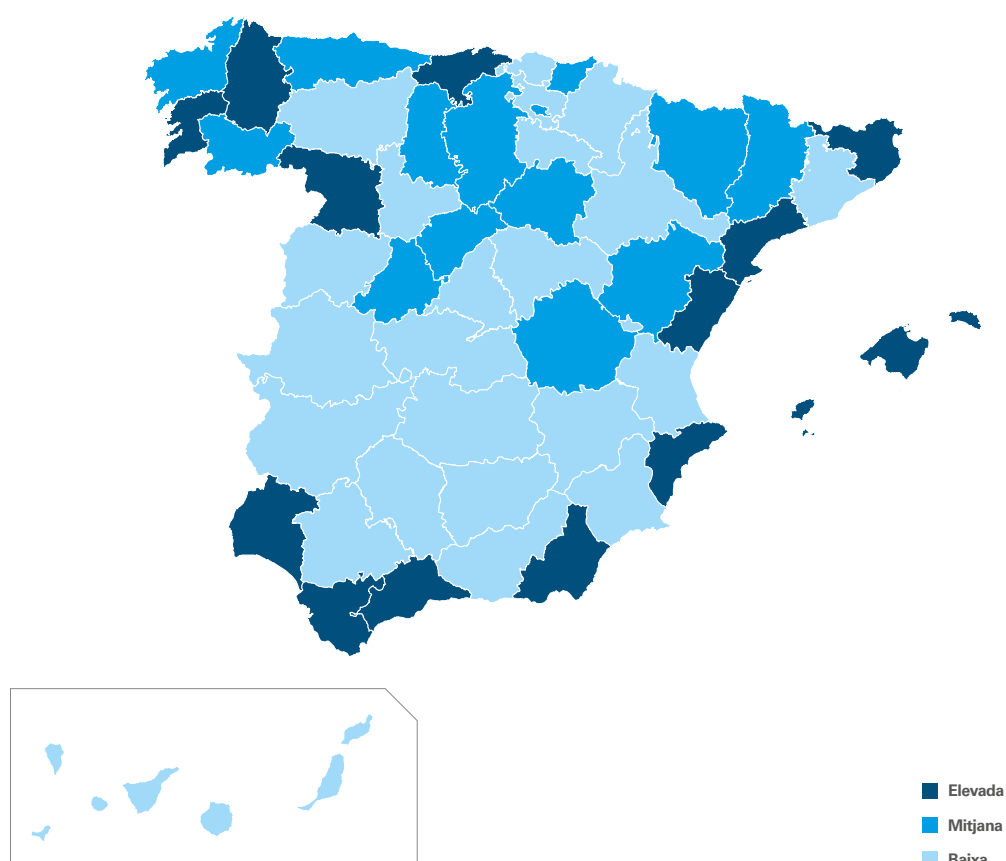
Font: CaixaBank Research, a partir de dades internes.

El sector de la restauració espanyol suporta una elevada estacionalitat de l'activitat

Tenint en compte la seva forta dependència del sector turístic, no sorprèn l'elevada estacionalitat que presenta el sector restaurador espanyol: el 40,5% de la facturació total del restaurant mitjà espanyol es concentra en només quatre mesos de l'any (temporada alta del juny al setembre). Als extrems es troben les regions insulars: el sector restaurador de les Balears registra l'estacionalitat més elevada del país (el 61% de la facturació es concentra en quatre mesos), mentre que Santa Cruz de Tenerife i Las Palmas registren la més baixa (el 37%), la qual cosa reflecteix que la localització privilegiada de les Illes Canàries li permet estendre la seva temporada turística més enllà dels mesos d'estiu.

En el conjunt del país, a grans trets, les regions de l'arc mediterrani solen tenir una estacionalitat una mica més elevada, la qual cosa pot estar relacionada amb la seva major dependència del turista, sobretot de l'estranger. No obstant això, també s'observen taxes elevades a les províncies del nord peninsular, en aquest cas, potser, més relacionades amb una climatologia més adversa fora dels mesos de la temporada alta de l'estiu.

Estacionalitat de la facturació del sector de la restauració

Nota: Es defineix l'estacionalitat com elevada, mitjana o baixa en funció de si el percentatge de facturació que es concentra en els 4 mesos amb més ingressos supera el percentil 75, 50 o 25, respectivament.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades internes de despesa amb targeta en restauració.

Finalment, les províncies que gaudeixen d'una temperatura mitjana més elevada al llarg de l'any, situades a la meitat inferior del país, són també les que presenten una menor estacionalitat en la facturació.

Què ens diuen les dades internes sobre l'evolució dels salaris del sector?

L'indicador d'ingressos salarials del portal d'Economia en temps real de CaixaBank Research recull l'evolució dels ingressos salarials mensuals de les persones físiques, calculats a partir dels moviments en el compte corrent identificats específicament com a nòmina.¹⁵

D'acord amb aquest indicador, els salaris del sector de la restauració van repuntar al voltant de taxes del 4,0%-5,0% interanual tant el 2022 com en la primera meitat del 2023, per damunt del creixement dels salaris per al conjunt de l'economia, impulsats, probablement, pel repunt de l'activitat del sector i per la falta de mà d'obra en els primers trimestres postpandèmia. No obstant això, fins i tot aquest repunt va ser insuficient per compensar l'increment de la inflació registrat entre el 2021 i el 2022 i va provocar una pèrdua de poder adquisitiu dels treballadors del sector. Des del començament del 2024, el creixement dels salaris s'ha moderat i, en els últims mesos, s'ha estabilitzat al voltant de ritmes del 2,5% interanual.

¹⁵ S'inclouen tots els ingressos de nòmina acumulats en el mes per al càlcul d'un salari mensual. L'indicador de salaris correspon a la mitjana de la variació interanual de la nòmina mensual, que es calcula client a client.

Els salaris del sector de la restauració van repuntar al voltant de taxes del 4,0%-5,0% interanual el 2022 i en la primera meitat del 2023, per damunt del creixement dels salaris per al conjunt de l'economia

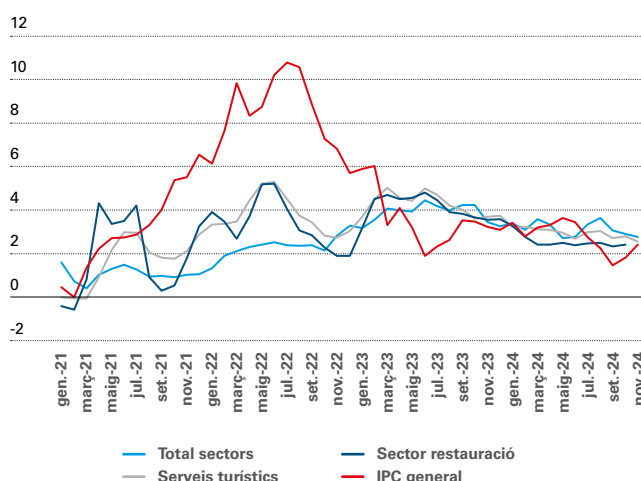
D'altra banda, el gràfic del Semàfor dels salaris reflecteix la intensitat amb què creixen els ingressos salarials dels treballadors del sector de la restauració. El 2024, prop de la meitat dels assalariats van experimentar un creixement dels ingressos laborals superior al 3%. A més a més, al voltant del 37% dels assalariats van gaudir d'incrementos superiors al 6%.¹⁶ Cal destacar que aquests percentatges són molt similars als del període pre pandèmia i evidencien la normalització dels costos laborals al sector. El Semàfor també reflecteix el descens dels salaris el 2020 (el 42% dels treballadors van experimentar un descens dels ingressos), mentre que el major creixement dels salaris es va produir el 2022 i el 2023, quan més de la meitat de les nòmines van créixer per damunt del 3% anual, els anys de major recuperació del sector, gràcies a l'embranchada del turisme.

¹⁶ L'indicador salarial de CaixaBank Research mesura l'evolució del total dels ingressos percebuts per un treballador, sense controlar les hores treballades. Així, el descens dels ingressos salarials experimentat pel 25% dels treballadors en restauració és atribuïble a un descens de les hores treballades.

Els salaris dels treballadors del sector estan recuperant una certa capacitat de compra

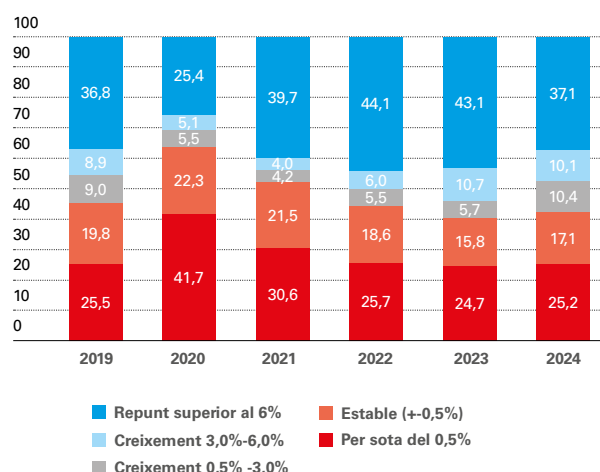
Indicador d'ingressos salarials mensuals

Variació interanual (%)

Semàfor dels salaris del sector de la restauració

(% sobre el total de nòmines)

Notes: L'indicador dels ingressos salarials correspon a la mitjana de la variació interanual de la nòmina mensual, que es calcula client a client. Dades disponibles al portal d'Economia en temps real de CaixaBank Research (realtimeeconomics.caixabankresearch.com).

Les dades del Semàfor per al 2024 corresponen a la mitjana fins a l'octubre.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades internes.

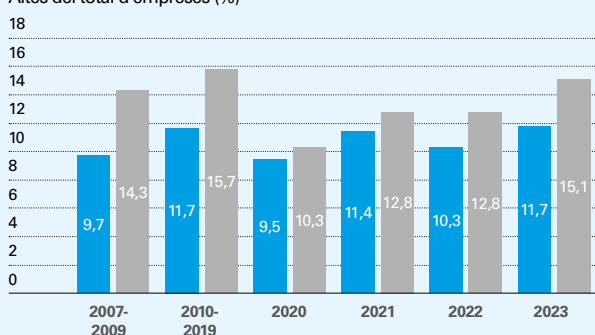
Dinàmiques empresarials al sector de la restauració a Espanya

1. El sector de la restauració té una elevada rotació empresarial, superior a la mitjana de l'economia

Hi ha una elevada taxa de creació d'empreses...

Taxa de creació d'empreses

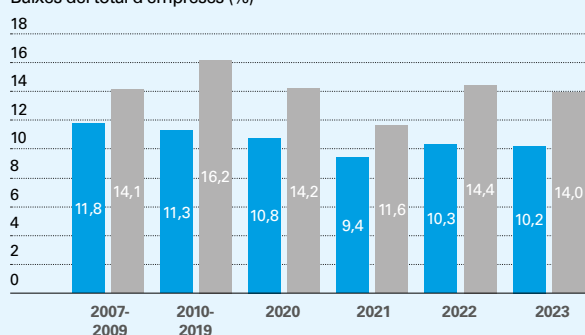
Altes del total d'empreses (%)

...però també una elevada mortalitat empresarial

Taxa de mortalitat empresarial

Baixes del total d'empreses (%)

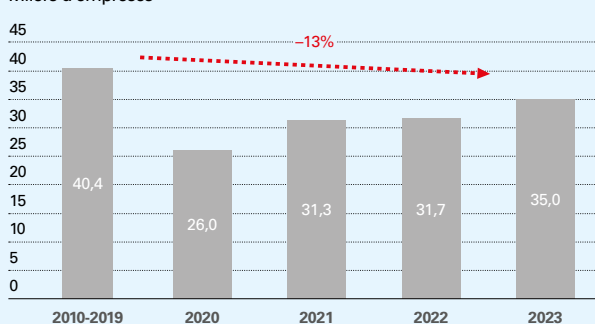

■ Total economia ■ Sector restauració

El 2023, el sector va crear unes 35.000 empreses...

Altes d'empreses en restauració

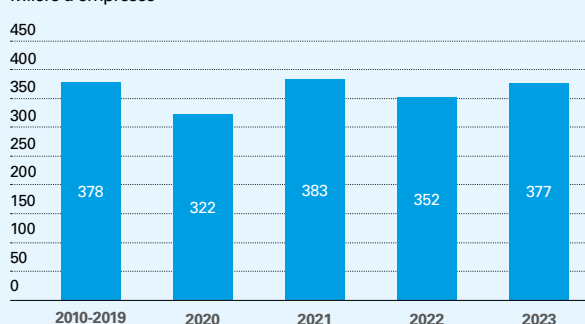
Milers d'empreses

...però, el 2010-2019, se'n creaven unes 40.400 a l'any

Altes d'empreses en el total economia

Milers d'empreses

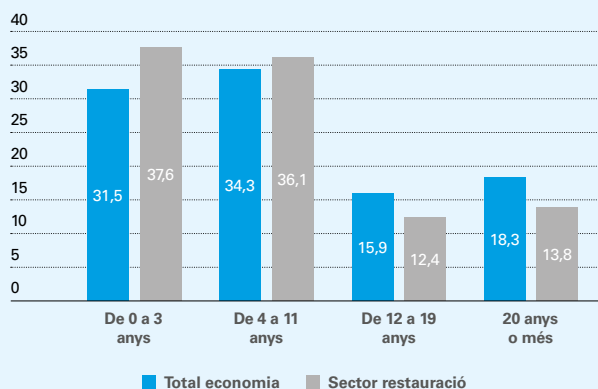

2. El sector es compon d'empreses joves: 3 de cada 4 empreses tenen menys d'11 anys

Les empreses són més joves que la mitjana

Empreses per activitat i per edat el 2023

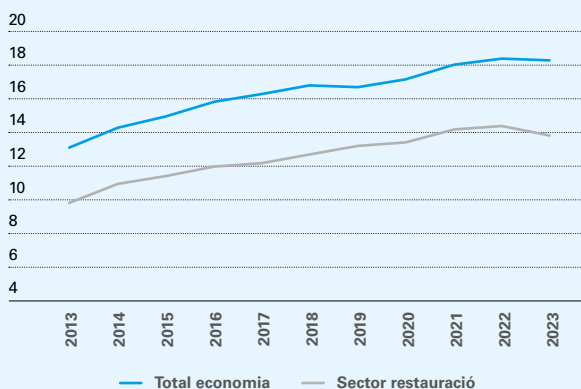
(% sobre el total)

Augmenta la proporció d'empreses de +20 anys

Empreses de 20 anys o més

(% sobre el total)

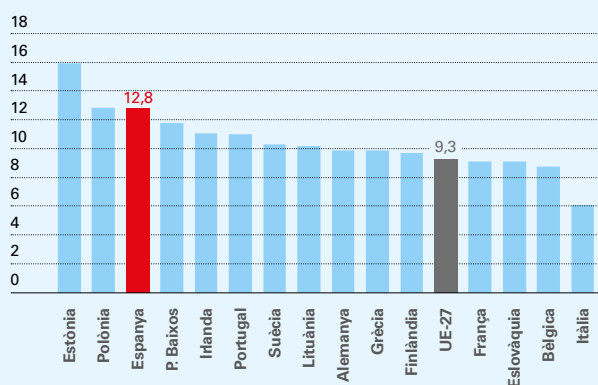

3. La rotació empresarial del sector de la restauració a Espanya és superior a la de la UE

A Espanya, la taxa de creació d'empreses de restauració és de les més elevades de la UE... però també té una elevada mortalitat

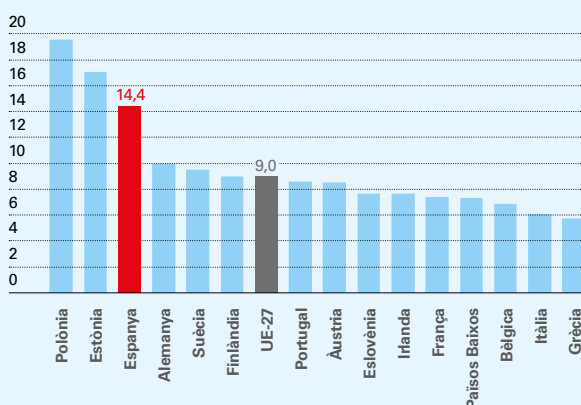
Taxa de creació d'empreses el 2022

Altes del total d'empreses (%)

Taxa de mortalitat empresarial el 2022

Baixes del total d'empreses (%)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE i d'Eurostat.